

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВОДНОГО ГОСПОДАРСТВА
ТА ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ**

МАКСІМЧУК ОЛЕКСАНДР СТЕПАНОВИЧ

УДК 658.589:338.46(043.2)

**ОРГАНІЗАЦІЙНО-ЕКОНОМІЧНИЙ МЕХАНІЗМ
ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВ СФЕРИ ПОСЛУГ**

Спеціальність 08.00.04 – економіка та управління підприємствами
(за видами економічної діяльності)

АВТОРЕФЕРАТ

дисертації на здобуття наукового ступеня
кандидата економічних наук

Рівне – 2015

Дисертацією є рукопис.

Роботу виконано в Дніпропетровському національному університеті імені Олеся Гончара.

Науковий керівник: доктор економічних наук, професор
Гринько Тетяна Валеріївна,
Дніпропетровський національний університет
імені Олеся Гончара,
завідувач кафедри економіки та управління
підприємством

Офіційні опоненти: доктор економічних наук, професор
Коваленко Олена Валеріївна,
Запорізька державна інженерна академія,
завідувач кафедри економіки підприємства

кандидат економічних наук
Валіулліна Зоряна Володимирівна,
Національний університет водного господарства
та природокористування (м. Рівне),
доцент кафедри міжнародної економіки

Захист дисертації відбудеться «27» листопада 2015 р. о 12⁰⁰ годині на засіданні спеціалізованої вченої ради К 47.104.07 у Національному університеті водного господарства та природокористування за адресою: 33028, м. Рівне, вул. Соборна, 11, ауд. 103 (конференц-зала).

З дисертацією можна ознайомитись у бібліотеці Національного університету водного господарства та природокористування за адресою: 33002, м. Рівне, вул. Приходька, 75.

Автореферат розіслано «26» жовтня 2015 р.

Вчений секретар
спеціалізованої вченої ради,
кандидат економічних наук, доцент

О.В. Павелко

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми. Сучасні світові тенденції економічного розвитку країн та формування постіндустріальної економіки нерозривно пов'язані з розвитком сфери послуг, яка відіграє найважливішу роль у задоволенні потреб суспільства і включає велику кількість галузей, зокрема таких, як: транспорт, зв'язок, торгівля, освіта, охорона здоров'я, культура тощо. Ці галузі формують інфраструктуру цілісного комплексу національної економіки, що дає підстави сприймати їх у сукупності як окремий сектор. За даними Міжнародного валютного фонду обсяг усіх видів послуг на початку ХХІ ст. склав приблизно 1500 млрд. доларів, що становить близько 70 % від загального результату світового виробництва.

У сучасних умовах в Україні розвиток підприємств сфери послуг набуває особливого значення, що пов'язано з реструктуризацією галузевої структури економіки. Від розвитку підприємств сфери послуг залежить якість життя суспільства, економічне зростання та позиція України на світовому ринку послуг. Успішний розвиток підприємств сфери послуг уможливорюється винятково за умов впровадження інноваційної моделі розвитку, що передбачає пошук інноваційних методів і технологій управління, здатних пришвидшити адаптацію цих підприємств до новітніх досягнень науки.

Інноваційні процеси нині набувають все більшої значущості, при цьому їх основні завдання спрямовані на досягнення підприємствами конкурентних переваг і максимальне задоволення попиту споживачів у високоякісних товарах та послугах. Інновації у сфері послуг не отримали належного розвитку (особливо це стосується малих і середніх підприємств) не лише через обмеженість фінансових ресурсів для їх впровадження, але й зважаючи на те, що необхідною умовою успішного розвитку є формування та використання його цілісного організаційно-економічного механізму, що передбачає впорядкованість наявних елементів і досягнення ефективності від їх взаємодії.

Проблеми розвитку підприємств сфери послуг є предметом уваги в багатьох працях вітчизняних і зарубіжних вчених. Велике теоретичне та практичне значення мають наукові роботи Г. Башнянина, Г. Беккера, Т. Бурменко, Б. Вейсборга, Г. Вострова, Н. Даниленко, Б. Данилишина, В. Гросула, О. Грицай, В. Гейца, В. Козика, І. Крючкова, О. Моргулець, П. Микитюка, М. Маниліча, Дж. Мінцера, Г. Максименко, В. Опаріна, Я. Остафійчука, С. Онишко, І. Совершеної, В. Федосова, А. Філіпенко, Л. Харсуна та інших. У працях наведених авторів досліджено методичні, теоретичні і практичні аспекти розвитку сфери послуг в Україні та світі, проте недостатньо обґрунтованими залишаються моделі і механізми розвитку, які б забезпечили вибір та успішну реалізацію стратегій.

Методично значущими відповідно до проблематики дисертації є напрацювання, присвячені інноваційному розвитку та висвітленню проблем з розробки його дієвих механізмів таких науковців, як: О. Алімов, О. Амоша, З. Валіулліна, А. Гальчинський, Т. Гринько, С. Ілляшенко, А. Кабанов, О. Коваленко, М. Крупка, А. Кузнєцова, С. Корсунський, А. Малицький, Ю. Овсяченко, В. Парсяк, Т. Полозова, І. Сазонець, В. Саллі, В. Семиноженко, Л.Стариченко, Р. Фатхутдінов та ін. Однак в окреслених роботах незначною мірою враховано специфіку

організаційно-економічного механізму інноваційного розвитку підприємств сфери послуг. Відтак, постає необхідність розроблення відповідних теоретичних засад та практичних рекомендацій. Актуальність зазначених питань обумовила вибір теми дисертаційної роботи, визначила її мету, завдання та зміст.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами. Дисертаційну роботу виконано відповідно до тематики науково-дослідних робіт Дніпропетровського національного університету імені Олеся Гончара за темами: «Розробка організаційно-економічного механізму функціонування суб'єктів господарювання» (номер державної реєстрації 0113U002059, 2013-2015 рр.), в якій автором запропоновано формування інформаційного поля для управління вибором напрямів інноваційного розвитку підприємств сфери послуг, наведено рекомендації з удосконалення управління інноваційною діяльністю на транспортних підприємствах, та «Фінансовий механізм вирішення глобальних проблем: попередження економічних криз» (номер державної реєстрації 0112U000202, 2012-2013 рр.), у межах якої здобувачем обґрунтовано стратегічні напрями розвитку інноваційного підприємництва в сфері послуг, запропоновано методичні рекомендації до вибору інновацій, спрямованих на подолання наслідків економічних криз та підвищення адаптивності.

Мета і завдання дослідження. Мета дисертаційної роботи полягає в обґрунтуванні теоретичних засад і розробці практичних рекомендацій з удосконалення організаційно-економічного механізму інноваційного розвитку підприємств сфери послуг.

Для досягнення мети поставлено та вирішено такі завдання:

- узагальнити теоретичні засади інноваційного розвитку підприємств сфери послуг в сучасних умовах;
- систематизувати інструменти та методи механізму інноваційного розвитку підприємств сфери послуг;
- визначити методичні підходи до регулювання інноваційної діяльності підприємств сфери послуг;
- узагальнити тенденції розвитку підприємств сфери послуг в Україні;
- проаналізувати інноваційний розвиток вітчизняних транспортних підприємств;
- оцінити чинники чутливості інноваційного розвитку підприємств сфери послуг;
- розробити методичні підходи до вдосконалення процесу управління залученням інновацій на підприємствах сфери транспортних послуг;
- запропонувати напрями удосконалення організаційно-економічного механізму інноваційного розвитку підприємств сфери послуг;
- обґрунтувати шляхи та перспективи впровадження інноваційних процесів на транспортних підприємствах України.

Об'єктом дослідження є інноваційний розвиток підприємств сфери послуг.

Предмет дослідження – теоретичні засади та методичні підходи щодо удосконалення організаційно-економічного механізму інноваційного розвитку підприємств сфери послуг.

Методи дослідження. Для досягнення поставленої мети використано діалектичний метод наукового пізнання та загальнонаукові і спеціальні методи дослідження: теоретичного узагальнення – для висвітлення теоретико-методичних основ організаційно-економічного механізму інноваційного розвитку підприємств сфери послуг; аналізу, синтезу, індукції, дедукції, моделювання – для дослідження особливостей інноваційного розвитку вітчизняних підприємств сфери послуг; системного аналізу та економіко-математичний метод – з метою визначення чинників чутливості інноваційного розвитку підприємств сфери послуг. Для розвитку методичних підходів щодо вдосконалення процесу управління залученням інновацій на транспортних підприємствах використано системний підхід, методи групування та наукової абстракції. Метод формалізації дозволив виділити перспективи впровадження інноваційних процесів на транспортних підприємствах.

Інформаційну базу дисертації становлять зібрані, опрацьовані й узагальнені автором первинні документи, що стосуються роботи підприємств сфери послуг, офіційні матеріали Державного комітету статистики України та його обласних управлінь, законодавчі та нормативні акти Верховної ради України, Кабінету міністрів України, монографії, науково-аналітичні статті вітчизняних і зарубіжних авторів, а також результати власних досліджень автора.

Наукова новизна одержаних результатів. У дисертаційній роботі отримано нові науково обґрунтовані результати, які в сукупності дають змогу вирішити теоретичні та практичні завдання щодо формування дієвих напрямів удосконалення організаційно-економічного механізму інноваційного розвитку підприємств сфери послуг. Найвагоміші результати, які характеризують наукову новизну й особистий внесок автора, полягають у наступному:

удосконалено:

- поняття «інноваційний розвиток підприємства сфери послуг», яке, на відміну від існуючих, визначається як комплексний процес впровадження змін, що спирається на безперервний пошук і використання нових способів та сфер реалізації потенціалу підприємства, є результатом розробки і використання нових засобів та методів підвищення його потенціалу в умовах нестабільного зовнішнього середовища, що доповнює понятійно-термінологічний апарат інноваційного розвитку підприємств;

- методичний підхід до формування організаційно-економічного механізму підприємств сфери послуг, який, на відміну від існуючих підходів, дає змогу обґрунтовувати практичні рекомендації щодо підвищення рівня інноваційного розвитку за рахунок впровадження дієвих моделей забезпечення функціональної єдності складових інноваційного розвитку підприємств сфери послуг;

- концептуальні засади формування критерія інноваційності розвитку транспортних підприємств, відповідно до яких інноваційним розвитком запропоновано вважати поліпшення параметрів хоча б однієї з характеристик діяльності транспортних підприємств, що дає змогу більш чітко виявляти напрями реформування організаційно-економічного механізму інноваційного розвитку підприємств сфери послуг;

- підходи до оцінки економічних наслідків інноваційного оновлення транспортних засобів з урахуванням специфіки функціонування транспортних

підприємств, які, на відміну від існуючих, враховують показники оцінки ефективності організаційного забезпечення інноваційного розвитку зазначених підприємств, що дозволяє розширити змістовну частину концепції організаційно-економічного механізму інноваційного розвитку підприємств сфери послуг;

– елементи організаційно-економічного механізму інноваційного розвитку підприємств сфери послуг через удосконалення оцінки їх інноваційного потенціалу, яка, на відміну від існуючих, базується на розрахунку інтегрального показника його функціональних складових, що уможлиблює визначення рівня інноваційного потенціалу окреслених суб'єктів господарювання та розробку заходів щодо його підвищення;

набули подальшого розвитку:

– пріоритетні напрями інноваційного розвитку підприємств сфери послуг, які, на відміну від існуючих, відображають взаємозалежність між показниками і чинниками інноваційного розвитку та кінцевими результатами діяльності підприємств, що дозволяють покращити ефективність їх діяльності;

– система заходів з регулювання інноваційної діяльності підприємств сфери послуг, яка, на відміну від існуючих, поєднує дві підсистеми: топ-менеджменту та підсистему середнього і низового рівня управління;

– науковий підхід до визначення рівня інноваційного розвитку, який, на відміну від існуючих, враховує особливості функціонування транспортних підприємств, та методичний підхід до вдосконалення процесу управління інноваційного розвитку, що дозволяє обґрунтувати вибір стратегічних напрямів їх розвитку;

– методичний інструментарій оцінки впливу факторів чутливості на інноваційний розвиток підприємств сфери послуг, що дає змогу визначити тісноту зв'язку шляхом побудови матриці крос-кореляції, і, на відміну від існуючих, встановити ступінь впливу та надати їм керованого характеру.

Практичне значення одержаних результатів полягає в тому, що викладені автором в дисертаційній роботі теоретичні положення та практичні рекомендації виступають основою формування та удосконалення організаційно-економічного механізму інноваційного розвитку підприємств сфери послуг.

Основні результати дисертаційної роботи доведено до рівня конкретних механізмів, заходів і пропозицій та використано суб'єктами господарювання. Так, рекомендації щодо визначення напрямів удосконалення інноваційного розвитку підприємств сфери послуг застосовано у діяльності Управління інфраструктури Дніпропетровської обласної державної адміністрації (лист № 38/5/11-14 від 27.11.2014 р.). Практичні положення дисертаційної роботи, а саме: теоретико-методичні підходи до вибору напрямів інноваційного розвитку підприємств транспортної галузі та рекомендації з удосконалення управління інноваційною діяльністю – у ПАТ «Науково-виробниче підприємство «Орбіта» (довідка № 23/01-4 від 14.04.2015 р.) та ТОВ «Юста» (довідка № 15 від 16.12.2014 р.); методичні рекомендації з оцінювання ефективності управління інноваційним розвитком підприємства – у ТОВ «Виробничо-комерційна фірма «Телтрон» (довідка від 25.02.2015 р.); методичні підходи до диверсифікації інноваційного розвитку, оцінки

ефективності його управління та методи підготовки управлінських рішень щодо інноваційного розвитку підприємств – у ТОВ «Євротранс-нафта» (довідка № 02/14 від 18.09.2014 р.) та ТОВ «Транспортно-експедиторська компанія «ТрансКом» (довідка № 01/15-14 від 24.06.2014 р.).

Результати дисертаційної роботи впроваджено в навчальний процес Дніпропетровського національного університету імені Олеся Гончара при викладанні дисциплін «Економіка підприємства», «Економіка і організація інноваційної діяльності», «Управління змінами та розвитком підприємства», «Стратегічне управління підприємством» (акти від 17.12.2013 р. та 26.05.2014 р.).

Особистий внесок здобувача. Дисертаційна робота є самостійно виконаним науковим дослідженням. З наукових праць, опублікованих у співавторстві, використано лише ті ідеї і положення, що є результатом особистої роботи здобувача.

Апробація результатів дисертації. Основні результати дисертації доповідалися і одержали схвальну оцінку на міжнародних науково-практичних конференціях: «Фінансова система держави: проблеми та перспективи розвитку» (м. Київ, 2012 р.); «Конкурентоспроможність та інновації: проблеми науки та практики» (м. Харків, 2012 р.); «Сталий розвиток підприємств, регіонів, країн» (м. Дніпропетровськ, 2012 р.); «Развитие экономической науки: прошлое, настоящее, будущее» (м. Санкт-Петербург, 2013 р.); «Актуальные вопросы экономических наук» (м. Новосибірськ, 2013 р.); «Актуальні проблеми розвитку сучасної економіки» (м. Дніпропетровськ, 2013 р.); «Розвиток національних економік в умовах глобальної нестабільності» (м. Одеса, 2013 р.); «Сучасні проблеми інвестиційної діяльності в Україні» (м. Київ, 2013 р.); «Міжнародна практика економічного розвитку країни» (м. Сімферополь, 2013 р.); «Економіка і менеджмент-2013: перспективи інтеграції та інноваційного розвитку» (м. Дніпропетровськ, 2014 р.); «Проблеми сталого розвитку економіки України в умовах інтеграційних процесів» (м. Ужгород, 2014 р.); «Глобальна економічна динаміка як фактор напруги соціально-політичних процесів: цикли, криза і конфлікти» (м. Афіни, 2014 р.); «Економіка і менеджмент-2015: перспективи інтеграції та інноваційного розвитку» (м. Дніпропетровськ, 2015 р.); «Проблеми формування та розвитку інноваційної інфраструктури: європейський вектор – нові виклики та можливості» (м. Львів, 2015 р.) та на Всеукраїнській науково-практичній інтернет-конференції «Стратегічні перспективи туристичної та готельно-ресторанної індустрії в Україні: теорія, практика та інновації розвитку» (м. Умань, 2014 р.).

Публікації. Основні положення дисертаційної роботи опубліковано у 25 наукових працях, з них особисто автору належить 11,84 д.а., у тому числі: 2 монографії у співавторстві (30,36 д.а., з них 3,63 д.а. належать особисто автору); 7 статей у наукових фахових виданнях, в т.ч. 1 стаття – у виданні, яке включено до міжнародних наукометричних баз даних (4,45 д.а., з них 4,08 д.а. належать особисто автору); 1 стаття – у закордонному виданні (0,56 д.а.); 15 тез доповідей – у матеріалах науково-практичних конференцій (3,57 д.а.).

Структура та обсяг роботи. Дисертаційна робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел і додатків. Загальний обсяг дисертації становить 230 сторінок друкованого тексту (208 сторінок – основного),

що містить 34 таблиці, 64 рисунки, список використаних джерел, який налічує 241 найменування на 27 сторінках, та 8 додатків на 41 сторінці.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ ДИСЕРТАЦІЙНОЇ РОБОТИ

У **вступі** обґрунтовано актуальність теми, сформульовано мету та завдання, визначено об'єкт, предмет і методи дослідження, висвітлено наукову новизну, теоретичне та практичне значення отриманих результатів.

У першому розділі **«Теоретичні основи організаційно-економічного механізму інноваційного розвитку підприємств сфери послуг»** розкрито теоретичні засади інноваційного розвитку підприємств сфери послуг, досліджено інструменти, методи механізму інноваційного розвитку підприємств сфери послуг та особливості регулювання їх інноваційної діяльності.

Проаналізовано сутність дефініції «послуга» та виокремлено два підходи до її трактування: відповідно до першого – послугу розуміють як дію або комплекс дій, що здійснює одна особа для іншої, або в її інтересах; згідно з другим – як продукт праці, вироблений для обміну, що здатний задовольнити людські потреби, та особливістю якого є відсутність матеріальної форми. На підставі уточненого формулювання терміну «послуга» її визначено одночасно як процес і результат цілеспрямованої діяльності, що не має матеріальної форми, складається з комплексу невідчутних дій для задоволення потреб клієнта, проте має певну вартість.

Інноваційний розвиток в умовах сьогодення є одним із найбільш перспективних напрямів розвитку підприємств сфери послуг, для забезпечення якого виокремлено та оцінено існуючі моделі розвитку підприємств. Виділено три основних підходи до тлумачення сутності дефініції «інноваційний розвиток»: макроекономічний (інноваційні процеси розглядаються на макрорівні), з позиції реалізації внутрішнього потенціалу (інноваційний розвиток – це умова функціонування кожного підприємства) та як процес систематичних реалізацій нововведень.

Визначено інноваційний розвиток підприємства сфери послуг як комплексний процес впровадження змін, що спирається на безперервний пошук і використання нових способів та сфер реалізації потенціалу підприємства, є результатом розробки і використання нових засобів та методів підвищення його потенціалу в умовах нестабільного зовнішнього середовища.

У дисертаційній роботі механізм інноваційного розвитку підприємства представлено як сукупність взаємопов'язаних елементів, економічних методів, інструментів та способів, які забезпечують здійснення незворотних цілеспрямованих змін шляхом ведення інноваційної діяльності в умовах нестабільного зовнішнього середовища. Оскільки ключовою особливістю функціонування підприємств сфери послуг є відсутність чіткого розмежування між продуктами і процесами, через що виробництво та споживання відбувається одночасно, інноваційна діяльність в сфері послуг має безперервний характер і складається зі змін, спрямованих на покращення у продуктах і процесах, що ускладнює виявлення факту впровадження інновацій як результату інноваційної діяльності підприємств.

Одним із напрямів вирішення завдання щодо формування організаційно-економічного механізму інноваційного розвитку підприємств сфери послуг є

виокремлення його елементів та послідовності їх формування (рис. 1).

Рис. 1. Складові організаційно-економічного механізму інноваційного розвитку підприємств сфери послуг

Результатом застосування даного механізму є досягнення такого рівня інноваційного розвитку, який дасть змогу підприємствам сфери послуг здійснювати свою діяльність в зовнішньому середовищі найкращим способом порівняно з конкурентами. Для ефективного інноваційного розвитку підприємств сфери послуг було виділено відповідні передумови забезпечення інноваційного розвитку.

За результатами дослідження обґрунтовано цілісну систему принципів формування організаційно-економічного механізму управління інноваційним розвитком підприємств сфери послуг, а саме: системності, комплексності, «розумної» орієнтації інновацій на задоволення потреб споживачів, підтримки рівноваги між споживанням і відтворенням природних ресурсів, альтернативності варіантів розвитку, підтримки компромісу між ступенем ризику та очікуваними результатами, гнучкого реагування, «розумної крайності» ринкових позицій, виправданого ризику, які в сукупності ідентифікують організаційно-економічний механізм інноваційної діяльності підприємств сфери послуг як відкриту, адаптивну, динамічну систему ймовірного характеру, що функціонує в ринковому

середовищі в певних рамках і забезпечує тривале виживання та розвиток у мінливому середовищі за рахунок безперервного пошуку і використання нових способів та сфер реалізації його потенціалу. У роботі виділено інституції та повноваження регулювання інноваційної діяльності підприємств сфери послуг.

Отже, формування організаційно-економічного механізму інноваційного розвитку підприємств сфери послуг визначається відповідними чинниками, умовами, обумовлюється елементами, певною послідовністю та принципами.

У другому розділі **«Аналіз особливостей інноваційного розвитку вітчизняних підприємств сфери послуг»** узагальнено тенденції розвитку підприємств сфери послуг в Україні, проведено аналіз інноваційного розвитку вітчизняних транспортних підприємств та визначено чинники чутливості інноваційного розвитку підприємств сфери послуг.

Аналіз тенденцій розвитку підприємств сфери послуг вказує на щорічне зростання їх частки у формуванні ВВП України впродовж 2005-2014 рр. (з 59,93% до 68,13%). Кількість підприємств-юридичних осіб та їх відокремлених підрозділів сфери послуг щороку також зростає (окрім 2014 р.). У той же час мають місце значні територіальні диспропорції, що виражаються у їх концентрації в таких регіонах, як: м. Київ, Київська область, Одеська область, Дніпропетровська область, Львівська область та Харківська область. Домінуючий сегмент сфери послуг в Україні за підсумками 2014 р. займають підприємства, що здійснювали операції з нерухомим майном; підприємства сфери професійної, наукової та технічної діяльності; підприємства транспорту, пошти.

Оцінка активності інноваційної діяльності транспортних підприємств засвідчила про суттєве її падіння, а частка наукових та науково-технічних розробок транспортних підприємств у 2014 р. є найменшою за роки незалежності – 0,11%. Впродовж 2007-2014 рр. частка інноваційно активних транспортних підприємств зросла за рахунок збільшення частки підприємств, які займалися організаційними та маркетинговими інноваціями.

Визначено, що гальмівними чинниками розвитку інноваційної активності транспортних підприємств є високі інноваційні витрати, недостатність коштів на інновації та кваліфікованого персоналу, невизначений попит на інноваційні послуги. Це також підтверджує кількість транспортних підприємств, які створюють та використовують у своїй діяльності передові технології. Спостерігається зменшення кількості створення та збільшення використаних передових технологій транспортними підприємствами.

Потенціал конкурентоспроможності підприємств транспортної галузі формується на існуючих техніко-технологічних та інноваційних можливостях та вмінні ефективно їх використовувати. Майже половина з інноваційних підприємств взагалі не фінансують проведення наукових досліджень в інтересах свого виробництва. Нестабільну інноваційну активність транспортних підприємств підтверджує кількість тих, які створюють та використовують передові технології у своїй діяльності (табл. 1).

Інноваційний розвиток транспортних підприємств здійснюється під впливом багатьох чинників, тому для оцінки ступеня їх впливу використано анкету стандартизованого інтерв'ю з питань доцільності запровадження вдосконалення

процесу управління залученням інновацій на підприємствах сфери послуг.

Таблиця 1

Динаміка кількості транспортних підприємств, що створили та використовували передові технології у 2010-2014 рр.

№ з/п	Групи підприємств	Роки				
		2010	2011	2012	2013	2014
1.	Транспортні підприємства, що створили та використовували передові технології	132	203	241	229	203
2.	Транспортні підприємства, які створили передові технології	4	2	1	3	1
3.	Транспортні підприємства, які використовували передові технології	130	202	240	228	203

Основними результатами даного дослідження стало визначення впливу факторів чутливості на інноваційний розвиток підприємств транспорту та зв'язку на основі систематизації кардинальних аспектів шляхом застосування кореляційного аналізу. Оцінку тісноти зв'язку в завданнях дослідження крос-кореляції здійснено за допомогою використання стандартного коефіцієнта кореляції Пірсона (табл. 2).

Таблиця 2

Матриця крос-кореляції впливу факторів чутливості на інноваційний розвиток підприємств транспорту та зв'язку в Україні за 2009-2014 рр.

№ з/п	Показники	Впроваджено нових прогресивних технологічних процесів	Освоєно виробництво нових видів продукції, найменувань	Інвестиції в основний капітал	Питомі витрати на придбання ліцензій, патентів, ноу-хау
1.	Інфляція	0,32	0,27	0,35	0,10
2.	Корупція	0,11	0,3	0,04	-0,45
3.	Податкова політика	0,30	-0,59	0,14	-0,32
4.	Дозвільна система та ліцензування	-0,22	0,13	-0,14	0,28
5.	Кваліфікація робочої сили	0,85	0,75	0,73	0,43
6.	Валютне регулювання	0,12	0,12	-0,48	0,43
7.	Фінансування інновацій за рахунок коштів держбюджету	0,48	0,13	0,44	0,28
8.	Фінансування інновацій за рахунок коштів місцевих бюджетів	0,45	0,25	0,73	0,43
9.	Фінансування інновацій за рахунок коштів підприємств та організацій	0,43	-0,75	-0,78	-0,46
10.	Фінансування інновацій за рахунок коштів іноземних інвесторів	0,34	0,12	0,94	0,10
11.	Фінансування інновацій за рахунок коштів населення	0,21	0,60	0,46	0,15
12.	Фінансування інновацій за рахунок кредитів банків	0,95	-0,89	0,85	0,12

Аналіз матриці крос-кореляції впливу факторів чутливості на інноваційний розвиток підприємств послуг транспорту і зв'язку в Україні впродовж 2009-2014 рр. дозволяє стверджувати, що найвищий рівень кореляційного зв'язку має фінансування інновацій за рахунок коштів іноземних інвесторів та банків. Інфляція, вочевидь, не чинить значного впливу на рівень інновацій.

З метою проведення оцінки динаміки інноваційного розвитку транспортних підприємств у роботі запропоновано використовувати коефіцієнт співвідношення впроваджених та створених інновацій на цих підприємствах (1):

$$K_{cнiв} = \frac{K_{вnp}}{K_{cтв}} \quad (1)$$

де $K_{вnp}$ – кількість впроваджених інновацій, од.;

$K_{cтв}$ – кількість створених інновацій, од.

Аналітична інтерпретація даного показника є наступною:

- якщо значення коефіцієнта є меншим за 1, але більшим за 0, то це свідчить про те, що підприємство здійснює інноваційну діяльність, але не характеризується інноваційним розвитком;
- якщо значення коефіцієнта дорівнює 1 – підприємство спрямовує кошти інноваційного характеру лише на оптимізацію внутрішніх процесів та створення удосконаленого продукту;
- якщо значення коефіцієнта є більшим за 1 – підприємство не лише здійснює інноваційну діяльність, але є інноваційно розвиненим.

Результати визначення коефіцієнта співвідношення впроваджених та створених інновацій на транспортних підприємствах зображено на рис. 2.

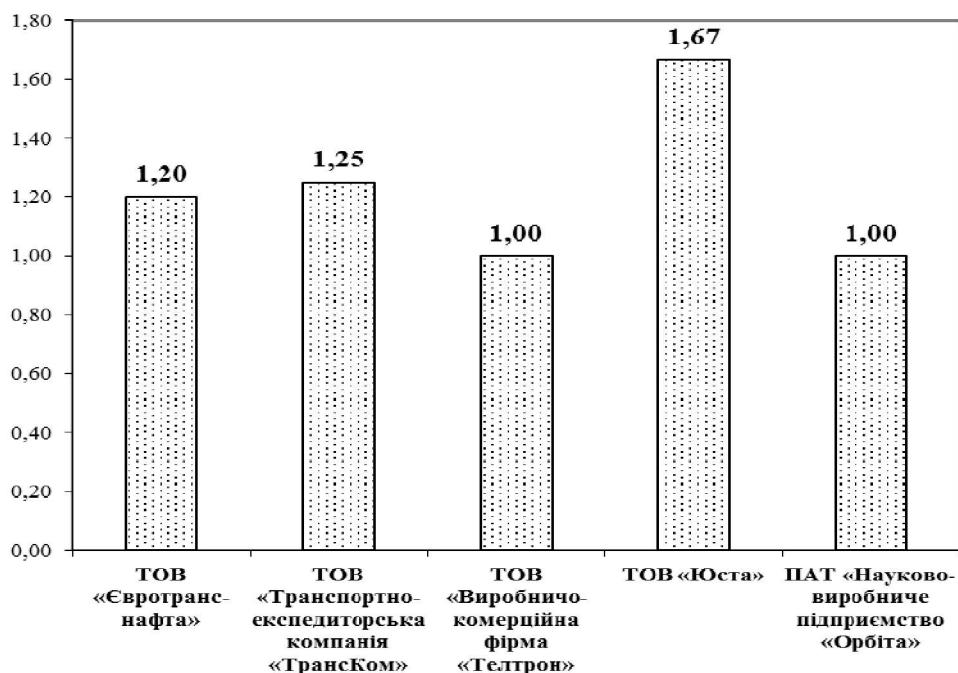

Рис. 2. Динаміка коефіцієнта співвідношення впроваджених та створених інновацій транспортних підприємств за 2010-2014 рр.

Проведені розрахунки свідчать про те, що усі транспортні підприємства, які увійшли до досліджуваної сукупності, є підприємствами з інноваційним характером розвитку. Серед зазначених п'яти підприємств лише три – ТОВ «Євротранс-нафта», ТОВ «Транспортно-експедиторська компанія «ТрансКом» та ТОВ «Юста» – дійсно інноваційно розвинені підприємства, ТОВ «Виробничо-комерційна фірма «Телтрон» та ПАТ «Науково-виробниче підприємство «Орбіта» – підприємства, що рухаються у цьому напрямку.

У третьому розділі **«Напрями удосконалення організаційно-економічного механізму інноваційного розвитку підприємств сфери послуг»** розроблено методичні підходи до вдосконалення процесу управління залученням інновацій на підприємствах сфери транспортних послуг; сформовано напрями удосконалення організаційно-економічного механізму інноваційного розвитку підприємств сфери послуг та обґрунтовано перспективи впровадження інноваційних процесів на транспортних підприємствах України.

Розроблено алгоритм моделі оцінки та математичної фільтрації результатів дослідження пріоритетів в управлінні процесу залучення інновацій на підприємствах транспортної сфери. На відміну від існуючих підходів, представлений авторський алгоритм оцінки та математичної фільтрації результатів пріоритетів процесу управління залученням інновацій на підприємствах сфери транспортних послуг поєднує в собі як інструменти аналізу інваріантності даних, так і розрахунок кореляційно-дисперсійних відхилень, що дає змогу більш точно та достовірно визначати релевантні пріоритети, які було обрано за анкетними даними.

Практичне значення дослідження перспектив та стратегічних пріоритетів в управлінні впровадженням інновацій на підприємствах сфери транспортних послуг обумовлює використання спеціального інструментарію експертних методів – розробленої анкети стандартизованого інтерв'ю, що містить великий масив аналітичних узагальнень з даної проблематики та відповідає на сучасні виклики щодо вирішення проблеми управління залученням інновацій на підприємствах сфери транспортних послуг. Подальше використання саме такого підходу, на відміну від існуючих концепцій, що базуються на єдиному визначеному показнику, дає змогу більш точно та достовірно оцінити стан об'єкта дослідження та на цій основі спрямовано регулювати процеси в рамках формування підходів до управління залученням інновацій на підприємствах сфери транспортних послуг.

Для вирішення проблеми забезпечення інноваційного розвитку запропоновано модель управління інноваційним розвитком підприємств сфери послуг (рис. 3), основними завданнями якої є такі, як: забезпечення прогнозування та планування інформаційно-технологічного розвитку, інноваційне проектування та впровадження інформаційно-технологічних проектів, забезпечення науково-методичної та інформаційної підтримки інноваційного розвитку підприємств сфери послуг.

В основу визначення ефективності інноваційного розвитку підприємств сфери послуг покладено критерії ретельності (забезпечується покращення якості виконання управлінських рішень з інноваційного розвитку); оперативності (скорочуються витрати часу на виконання робіт та управлінських рішень); економічності (оптимізується розмір витрат матеріальних, трудових і фінансових ресурсів).

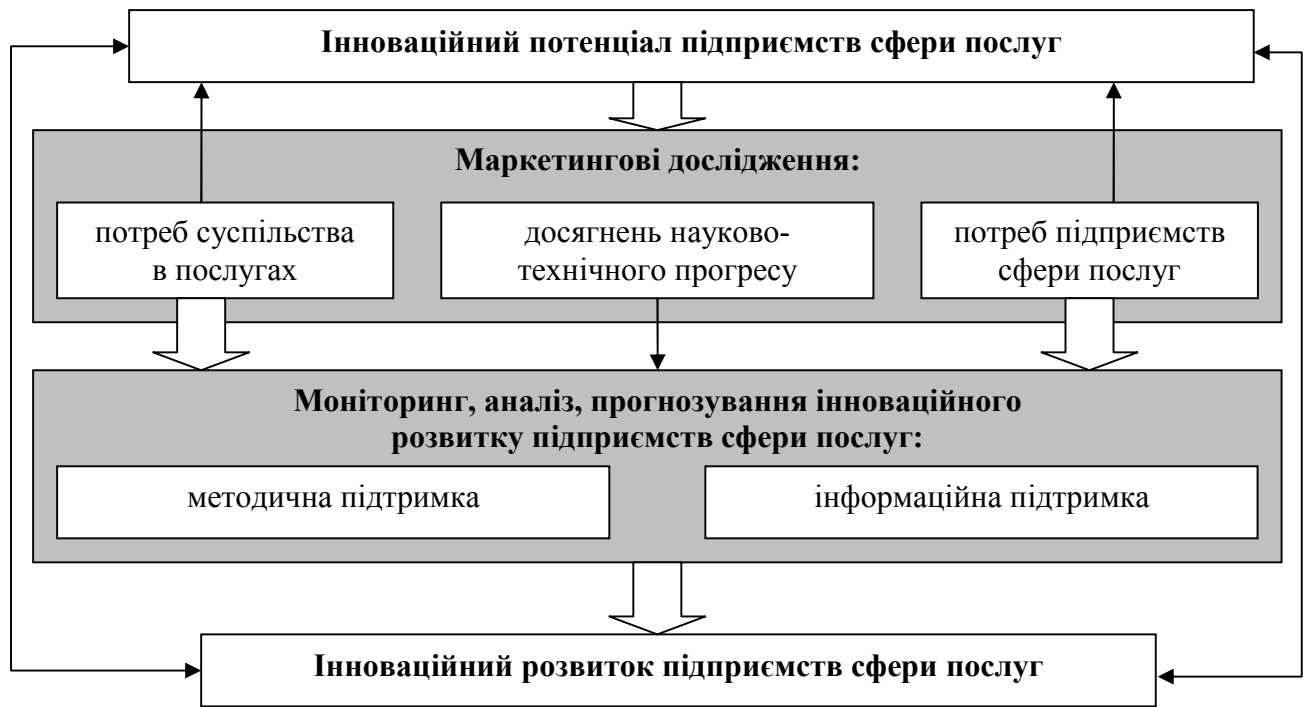

Рис. 3. Модель управління інноваційним розвитком підприємств сфери послуг

Для оцінки ефективності інноваційного розвитку підприємств сфери послуг запропоновано використовувати наступні показники (2; 3; 4; 5):

$$I_i = \frac{q_{vi}}{q_{ni}}, \quad (2)$$

де i – індекс підприємства сфери послуг;

I_i – коефіцієнт ретельності організації інноваційного розвитку на i -му підприємстві сфери послуг;

q_{vi} – загальне число управлінських рішень з інноваційного розвитку на i -му підприємстві сфери послуг, які повно та своєчасно виконані протягом року;

q_{ni} – загальне число управлінських рішень з інноваційного розвитку на i -му підприємстві сфери послуг, що підлягають виконанню за рік.

$$O_i = \frac{T_{vi}}{T_{ni} + T_{ni}(1 - I_i)}, \quad (3)$$

де O_i – коефіцієнт оперативності інноваційного розвитку на i -му підприємстві сфери послуг;

T_i – час, за який оцінюється інноваційний розвиток на i -му підприємстві сфери послуг (рік) (v – фактичний час, n – плановий час).

$$E_i = \frac{\Phi_{bi}}{\Phi_{pi} + \Phi_{pi}(1 - I_i)}, \quad (4)$$

де E_i – коефіцієнт економічності інноваційного розвитку на i -му підприємстві сфери послуг;

Φ_i – загальні фінансові витрати на інноваційний розвиток на i -му підприємстві сфери послуг за цей же період (в – фактичні витрати, п – планові витрати).

$$E_{\Phi i} = I_i \cdot O_i \cdot E_i \quad (5)$$

$E_{\Phi i}$ – коефіцієнт ефективності управління інноваційним розвитком на i -му підприємстві сфери послуг.

Такі розрахунки за даними підприємств сфери послуг уможливають проведення аналізу ефективності їх інноваційного розвитку та виявлення напрямів удосконалення управління розвитком галузі послуг в цілому.

У роботі також виокремлено напрями інноваційного розвитку транспортних підприємств і заходи щодо їх реалізації з урахуванням змішаних перевезень, основні з яких є такими: якісне оновлення транспортних засобів, наукове формування і розвиток національної транспортної системи, упровадження нових технологій перевезень, створення нових інформаційних і навігаційних систем, запровадження енергозберігаючих технологій, екологічності та безпечності транспортних послуг, розбудова міжнародних транспортних коридорів, адаптація національної нормативно-правової бази транспортної галузі до міжнародного законодавства.

ВИСНОВКИ

У дисертаційній роботі на основі проведеного узагальнення, наукового обґрунтування та аналізу теоретичних і методичних підходів вирішено наукове завдання з удосконалення організаційно-економічного механізму інноваційного розвитку підприємств сфери послуг. Проведене дослідження дає змогу зробити наступні висновки:

1. Інноваційна діяльність підприємств сфери послуг забезпечує їх стабільне положення на ринку, при цьому гнучке маневрування в наданні послуг споживачам є постійно відновлюваним процесом, що включає питання стратегічного планування та управління, активізації наукових досліджень, маркетингу, організаційного проектування сфери послуг, формування команди виконавців, діяльність якої носить інноваційний характер. Комплексний процес впровадження змін, що спирається на безперервний пошук і використання нових способів та сфер реалізації потенціалу підприємств сфери послуг, є результатом розробки та використання нових засобів і методів його підвищення в умовах нестабільного зовнішнього середовища.

2. Розроблено практичні рекомендації щодо формування організаційно-економічного механізму інноваційного розвитку підприємств сфери послуг, які спрямовані на виділення його складових та визначення послідовності формування задля підвищення рівня інноваційного розвитку. Виокремлено передумови та

принципи формування організаційно-економічного механізму інноваційного розвитку підприємств сфери послуг, що дало можливість розвинути методичний підхід до інноваційного розвитку транспортних підприємств України.

3. Розширено перелік заходів з регулювання інноваційної діяльності та обґрунтовано послідовність їх застосування з метою забезпечення інноваційного розвитку підприємств сфери послуг.

4. Проведено аналіз сучасного стану функціонування підприємств сфери послуг України та Дніпропетровської області зокрема, за підсумками якого визначено основні проблеми їх інноваційного розвитку, основною з яких вважається значне технічне та технологічне відставання від сучасних вимог. У роботі запропоновано підходи до розв'язання наявних на підприємствах проблем, впровадження яких забезпечить якісно новий шлях їх інноваційного розвитку.

5. Для оцінки факторів чутливості інноваційного розвитку підприємств сфери послуг в Україні на основі систематизації кардинальних аспектів застосовано кореляційний аналіз. Оцінку тісноти зв'язку відповідно до завдань дослідження крос-кореляції проведено за допомогою використання стандартного коефіцієнта кореляції Пірсона. На підставі розрахованих коефіцієнтів крос-кореляції визначено тісноту взаємозв'язку між динамічними рядами шляхом побудови матриці крос-кореляції для конкретних категорій підприємств сфери послуг.

6. Запропоновано застосовувати коефіцієнт співвідношення впроваджених та створених інновацій для оцінки динаміки інноваційного розвитку транспортних підприємств, що дозволить максимально враховувати участь кожного з них у створенні та впровадженні інновацій в господарську діяльність.

7. З метою проведення емпіричного дослідження перспектив та стратегічних пріоритетів в управлінні залученням інновацій на підприємствах сфери послуг розроблено спеціальний інструментарій – анкету стандартизованого інтерв'ю, за результатами застосування якої за допомогою використання економетричних моделей сформовано методичні підходи до вдосконалення процесу управління залученням інновацій на підприємствах сфери транспортних послуг.

8. Обґрунтовано напрями поліпшення організаційно-економічного механізму інноваційного розвитку підприємств сфери послуг, які базуються на досягненні балансу між поточними потребами сфери послуг та реалізацією стратегії довгострокового інноваційного лідерства, і передбачають застосування інструментів управління залученням інновацій на підприємствах з метою підвищення їх конкурентоспроможності та усунення непередбачуваності і корупції на кордонах з боку працівників митної служби та інших органів.

9. У процесі обґрунтування перспектив та шляхів впровадження інноваційних процесів у сферу підприємств транспортних послуг в Україні встановлено відсутність чіткої ідентифікації функціональних обов'язків серед органів державного регулювання, що в свою чергу не дає змоги оперативно реагувати на зовнішні виклики та доповнювати аналітичними узагальненнями діяльність міністерств, які беруть участь у формуванні та реалізації інноваційної політики сфери послуг. Створення спеціалізованого агентства, що буде виконувати регуляторні функції, або надання повноважень одному з центральних органів має забезпечити більш оперативне відстежування за змінами у міжнародній торгівлі з

метою аналізу та формування як законодавчих, так і інших інструментів, які активізують сферу послуг.

СПИСОК ОПУБЛІКОВАНИХ ПРАЦЬ ЗА ТЕМОЮ ДИСЕРТАЦІЇ

Монографії

1. Максимчук О.С. Напрямки забезпечення інноваційного розвитку підприємств сфери послуг / О.С. Максимчук // Удосконалення механізму інноваційного розвитку суб'єктів національної економіки України: Колективна монографія [Гринько Т.В., Кошевий М.М., Єлісєєва Г.Ю. та ін.]; За наук. ред. д.е.н., проф. Єлісєєвої О.К. – К.: Центр учбової літератури, 2013. – С. 173-211. *Особистий внесок здобувача: досліджено сутність та проаналізовано особливості інноваційного розвитку підприємств сфери послуг* (14,0 д.а., особисто автора – 3,13 д.а.).

2. Максимчук О.С. Тенденції та стан інноваційного розвитку підприємств транспортної галузі України / О.С. Максимчук, М.М. Кошевий // Управління розвитком підприємства і інтеграційних умовах: Колект. моногр. / За заг. ред. Т.В. Гринько. – Дніпропетровськ: Біла К.О., 2014. – С. 227-238. *Особистий внесок здобувача: охарактеризовано тенденції розвитку транспортної галузі, оцінено рівень фінансування наукових та науково-технічних робіт за джерелами фінансування підприємств транспортної галузі* (1,0 д.а., особисто автора – 0,5 д.а.).

Статті у наукових фахових виданнях України

3. Максимчук О.С. Особливості функціонування ринку інноваційних послуг / О.С. Максимчук // Наука й економіка, 2012. – Вип. 4 (28). – Т. 1. – С. 161-163 (0,38 д.а.).

4. Максимчук О.С. Розвиток світового інноваційного простору як досвід для ефективного розвитку економіки України / О.С. Максимчук // Вісник Дніпропетровського університету. – Серія «Економіка», 2012. – Вип. 6 (4). – С. 41-45 (0,56 д.а.).

5. Максимчук О.С. Транспорт як пріоритетний напрям економічного розвитку сфери послуг / О.С. Максимчук // Держава та регіони. – Серія: «Економіка та підприємництво», 2013. – № 1 (70). – С. 45-48 (0,63 д.а.).

6. Максимчук О.С. Стратегічні напрямки розвитку підприємств транспортної галузі / О.С. Максимчук // Економіст, 2013. – № 8. – С. 61-62 (0,75 д.а.).

7. Максимчук О.С. Диференціація підходів до оцінки факторів чутливості розвитку підприємств сфери послуг в Україні [Електронний ресурс] / О.С. Максимчук // Ефективна економіка. – 2014. – № 10. – Режим доступу: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=4126> (0,75 д.а.).

8. Гринько Т.В. Проблеми та перспективи інноваційного розвитку вітчизняних підприємств сфери послуг / Т.В. Гринько, О.С. Максимчук // Проблеми економіки. – 2015. – № 1. – С. 255-260. *Особистий внесок здобувача: проаналізовано динаміку обсягів наданих послуг в Україні, окреслено проблеми розвитку інноваційної діяльності в транспортній галузі та визначено шляхи їх вирішення* (0,75 д.а., особисто автора – 0,38 д.а.).

**Публікації у виданнях, включених до міжнародних наукометричних баз даних,
та у наукових періодичних виданнях інших держав**

9. Максимчук А.С. Инновации в сфере услуг: сущность и условия формирования / А.С. Максимчук // Современный научный вестник. – Серия: «Экономические науки», 2012. – № 22 (134). – С. 109-115 (0,56 д.а.).

10. Максимчук О.С. Оцінка впливу підприємств сфери транспортних послуг на розвиток економіки України / О.С. Максимчук // Бізнес-інформ, 2015. – № 4. – С. 144-148 (0,63 д.а.).

Опубліковані праці апробаційного характеру

11. Максимчук О.С. Розвиток ринку інноваційних послуг: сутність і роль / О.С. Максимчук // Сталий розвиток підприємств, регіонів, країн: Матеріали Міжнар. наук. конф. (5-7 листоп. 2012 р.). – Дніпропетровськ: Національний гірничий університет, 2012. – Т. 2. – С. 88-89 (0,19 д.а.).

12. Максимчук О.С. Взаємодія фінансово-промислового капіталу в системі інтегрованих господарських структур / О.С. Максимчук // Конкурентоспроможність та інновації: проблеми науки та практики: Тези доповідей Міжнар. наук.-практ. конф. (15-16 листоп. 2012 р.). – Х.: ФОП Александрова К.М.; ВД «ІНЖЕК», 2012. – С. 237-240 (0,25 д.а.).

13. Максимчук О.С. Проблеми розвитку підприємств сфери послуг / О.С. Максимчук // Фінансова система держави: проблеми та перспективи розвитку: Зб. наук. праць (16 листоп. 2012 р.). – К.: ДКС центр, 2012. – С. 236-238 (0,19 д.а.).

14. Максимчук О.С. Особливості розвитку сфери послуг в сучасних умовах / О.С. Максимчук // Сучасні проблеми інвестиційної діяльності в Україні: Зб. матеріалів Міжнар. наук.-практ. конф.: у 2-х част. (18-19 січ. 2013 р.). – К.: ГО «Київський економічний науковий центр», 2013. – Ч. 2. – С. 23-25 (0,19 д.а.).

15. Максимчук А.С. Направления активизации инновационной деятельности предприятий сферы услуг / А.С. Максимчук // Актуальные вопросы экономических наук: Сборник материалов XXIX Междунар. научн.-практ. конф.: в 2-х частях / под общ. ред. С.С. Чернова (21 февр. 2013 г.). – Новосибирск: ООО агентство «СИБПРИНТ», 2013. – Ч. 2. – С. 145-148 (0,31 д.а.).

16. Максимчук А.С. Инновационное развитие предприятий сферы услуг: проблемы и перспективы / А.С. Максимчук // Развитие экономической науки: прошлое, настоящее, будущее: Сборник научных работ участников Междун. научн.-практ. конф. (23 февр. 2013 г.). – Санкт-Петербург: Научная организация «Северо-западная организация экономического развития», 2013. – С. 62-66 (0,25 д.а.).

17. Максимчук О.С. Інноваційний розвиток підприємств сфери послуг в Україні / О.С. Максимчук // Актуальні проблеми розвитку сучасної економіки: Зб. матеріалів Міжнар. наук.-практ. інтернет-конф. (13-14 березн. 2013 р.). – Дніпропетровськ: «Герда», 2013. – С. 107-108 (0,19 д.а.).

18. Максимчук О.С. Особливості планування інноваційної діяльності підприємств транспортної галузі / О.С. Максимчук // Міжнародна практика економічного розвитку країни: Зб. матер. Міжнар. наук.-практ. конф. (24-25 трав. 2013 р.). – Сімферополь: НО «Economics», 2013. – Ч. 1. – С. 76-78 (0,19 д.а.).

19. Максимчук О.С. Особливості стратегії інноваційного розвитку підприємств сфери послуг / О.С. Максимчук // Розвиток національних економік в умовах

глобальної нестабільності: Матеріали III Міжнар. наук.-практ. конф. (25-26 жовт. 2013 р.). – Одеса: Видавничий дім «Гельветика», 2013. – С. 106-109 (0,25 д.а.).

20. Максимчук О.С. Prospects of innovation development in transport industry / О.С. Максимчук // Економіка і менеджмент-2013: перспективи інтеграції та інноваційного розвитку: Зб. наук. праць Міжнар. наук.-практ. конф.: у 6 т. (24-25 квіт. 2014 р.). – Дніпропетровськ: Біла К.О., 2014. – С. 7-10 (0,25 д.а.).

21. Максимчук О.С. Напрями інноваційного розвитку підприємств сфери послуг в Україні / О.С. Максимчук // Зб. наук. праць Міжнар. наук.-практ. конф. «Глобальна економічна динаміка як фактор напруги соціально-політичних процесів: цикли, криза і конфлікти» (23-30 жовт. 2014 р.). – Афіни: Євро-Середземноморська Академія мистецтв і наук, К.: Університет менеджменту освіти, 2014. – С. 239-243 (0,31 д.а.).

22. Максимчук О.С. Інноваційний розвиток транспортних підприємств: особливості та порівняння / О.С. Максимчук // Стратегічні перспективи туристичної та готельно-ресторанної індустрії в Україні: теорія, практика та інновації розвитку: Матеріали Всеукр. наук.-практ. інтернет-конф. (30-31 жовт. 2014 р.). – Умань: ВПЦ «Візаві», 2014. – С. 105-107 (0,19 д.а.).

23. Максимчук О.С. Особливості інноваційного розвитку підприємств сфери послуг як специфічного сектору економіки України / О.С. Максимчук // Проблеми сталого розвитку економіки України в умовах інтеграційних процесів: Матеріали доповідей Міжнар. наук.-практ. конф. / За заг. ред. М.М. Палінчак, В.П. Приходько: у 2-х част. (5-6 груд. 2014 р.). – Ужгород: Видавничий дім «Гельветика», 2014. – Ч. 1. – С. 204-207 (0,31 д.а.).

24. Максимчук О.С. Динаміка інноваційного розвитку підприємств транспортної сфери / О.С. Максимчук // Економіка і менеджмент-2015: перспективи інтеграції та інноваційного розвитку: Зб. наук. праць Міжнар. наук.-практ. конф.: у 9 т. – (23-24 квіт. 2015 р.). – Дніпропетровськ: Біла К.О., 2015. – С. 73-76 (0,25 д.а.).

25. Максимчук О.С. Формування моделі управління інноваційним розвитком підприємств сфери послуг / О.С. Максимчук // Проблеми формування та розвитку інноваційної інфраструктури: європейський вектор – нові виклики та можливості: Матеріали III Міжнар. наук.-практ. конф. (4-16 трав. 2015 р.). – Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2015. – С. 514-515 (0,25 д.а.).

АНОТАЦІЯ

Максимчук О.С. Організаційно-економічний механізм інноваційного розвитку підприємств сфери послуг. – На правах рукопису.

Дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата економічних наук за спеціальністю 08.00.04 – економіка та управління підприємствами (за видами економічної діяльності). – Національний університет водного господарства та природокористування, Рівне, 2015.

Дисертацію присвячено дослідженню теоретичних положень, розвитку методичних підходів та практичних рекомендації щодо формування організаційно-економічного механізму інноваційного розвитку підприємств сфери послуг.

На основі критичного аналізу та узагальнення існуючих наукових підходів було запропоновано визначення поняття «інноваційний розвиток підприємств сфери

послуг», що враховує комплексність процесу впровадження змін на підприємствах сфери послуг, пріоритетність їх інноваційного розвитку.

Розроблено методичний підхід до оцінки та математичної фільтрації результатів вдосконалення пріоритетів управління залученням інновацій на підприємствах транспортної сфери. Запропоновано модель управління інноваційним розвитком підприємств сфери послуг та обґрунтовано удосконалення організаційно-економічного механізму інноваційного розвитку транспортних підприємств України.

Ключові слова: послуга, розвиток, інноваційний розвиток, підприємство сфери послуг, транспортне підприємство, механізм, організаційно-економічний механізм, модель управління інноваційним розвитком.

АННОТАЦИЯ

Максимчук А.С. Организационно-экономический механизм инновационного развития предприятий сферы услуг. – На правах рукописи.

Диссертация на соискание ученой степени кандидата экономических наук по специальности 08.00.04 – экономика и управление предприятиями (по видам экономической деятельности). – Национальный университет водного хозяйства и природопользования, Ровно, 2015.

Диссертация посвящена исследованию теоретических положений, развитию методических подходов и практических рекомендации по формированию организационно-экономического механизма инновационного развития предприятий сферы услуг.

На основе критического анализа и обобщения существующих научных подходов было предложено определение «инновационного развития предприятий сферы услуг», которое учитывает комплексность процесса внедрения изменений на предприятиях сферы услуг, приоритетность их инновационного развития.

Исследование теоретических аспектов инновационного развития предприятий сферы услуг позволило дополнить и выделить направления инновационного развития предприятий сферы услуг авторскими направлениями, сформировав при этом достаточно емкий их перечень.

Определены группы факторов, которые либо приостанавливают, либо способствуют инновационному развитию предприятий сферы услуг. Предложены условия формирования организационно-экономического механизма инновационного развития предприятий сферы услуг, а также выделены необходимые элементы и последовательность его формирования.

В диссертационной работе предложены составляющие организационно-экономического механизма инновационного развития предприятий сферы услуг и предпосылки их обеспечения. Особое внимание уделено принципам формирования организационно-экономического механизма и инструментам регулирования инновационного развития предприятий сферы услуг.

Проведенный в работе анализ состояния предприятий сферы услуг позволил выделить основные проблемы их инновационного развития, которые возможно решить, обращая внимание на приоритеты инновационного развития путем внедрения модели оценки и математической фильтрации результатов исследования

приоритетов в управление процесса привлечения инноваций на предприятиях транспортной сферы.

Кроме этого, в работе был использован корреляционный анализ для определения влияния факторов чувствительности на инновационное развитие предприятий транспорта и связи. Для оценки динамики инновационного развития транспортных предприятий рекомендуется использовать коэффициент соотношения внедренных и созданных инноваций на этих предприятиях.

В работе предложена модель управления инновационным развитием предприятий сферы услуг, а для оценки эффективности инновационного развития – соответствующие показатели.

Ключевые слова: услуга, развитие, инновационное развитие, предприятие сферы услуг, транспортное предприятие, механизм, организационно-экономический механизм, модель управления инновационным развитием.

ANNOTATION

Maksimchuk O. Organizational-economic mechanism of innovative development of service industries. Printed as manuscript.

The thesis for a scientific degree of the Candidate of Economic Sciences, specialty 08.00.04 – Economics and Enterprises Management (by economic activities). – National University of Water Management and Nature Resources Use, Rivne, 2015.

This research concerns theoretical positions, development of methodical approaches and practical recommendations on formation of organizational and economic mechanism of innovative development of service industries.

The definition of 'innovative development of service industries', based on the critical analysis and synthesizing of existing scientific approaches which include the complexity of process implementation of changes of service industries, prioritize their innovation is proposed.

The methodical approach of assessment and mathematical filtration of results of improving priorities of innovations engaging managing at transport enterprises is developed. A model of innovative development managing of service industries and compounds of organizational and economic mechanism improving of innovative development of Ukrainian transport enterprises is performed. підприємстві сфери послуг;

Keywords: service, development, innovative development, mechanism, organizational-economic mechanism, model of managing of innovative development.